

Den gode hjælp i daginstitutioner og skoler

Af Martin Lytje, Ph.d. og postdoc i Kræftens Bekæmpelse

OMSORG

OmSorg i Kræftens Bekæmpelse

- Mål: At støtte professionelle der arbejder med børn der oplever livstruende sygdom eller dødsfald i familien
- Det gør vi igennem sorghandleplaner, sorggrupper i skoler samt videnskabelig dataindsamling

Min Erfaring

Sorg er ikke kun noget, vi har behov for at forstå intellektuelt men også emotionelt

Ønsker

1: Hav tid til mig

- *Det var lige dagen efter sommerferien, at det skulle fortælles. Så spurgte jeg læreren, om vi kunne vente med at fortælle det. Men det kunne vi ikke, fordi hun skulle på kursus. Jeg tænkte bare sådan om det kursus, kan det ikke vente? Jeg havde jo ikke selv vidst det i så lang tid. (PIGE, 11 ÅR)*
- *Den vigtigste hjælp, jeg kan få er, at folk tager initiativ til at snakke med mig, selvom jeg er ked af det, og husker, at det ikke er på grund af dem, jeg græder, men fordi jeg har oplevet noget, der gør mig ked af det. At de husker, at det også godt kan være en hjælp at være sammen med mig og have det sjovt sammen med mig. (PIGE, 15 ÅR)*

2: Vær professionel

- *Det værste, min lærer kan gøre for mig, er sådan at tage en hen i et hjørne og kysse og kramme en, for åh, det er ens lærer! Længere er den ikke. (DRENG, 12 ÅR)*

3: Hjælp mig

- *Der er mange folk, der godt kan finde på at holde sig væk. Det ville jo være fint, hvis der var nogen, der så det; at vennerne måske var begyndt at holde sig væk. For det er jo ikke ligefrem det, man har brug for. (PIGE, 17 ÅR)*

4: Se mig som samarbejdspartner

- *Lærerne skulle prøve, om ikke de kan sætte sig i vores sted. De skulle lige tænke over, at vi egentlig gerne vil have indflydelse. Det handler jo om os, så hvorfor skulle vi ikke have indflydelse? (PIGE, 12 ÅR)*
- *Måske kunne læreren sætte sig ned, efter at dødsfaldet er sket, lave en overordnet plan og så vise den til eleven. Du ved, sige: "Det her er, hvad vi har tænkt os at gøre – hvad synes du om det?" Så kan eleven måske sige: "Det her er jeg ikke så vild med," eller "Kan vi ikke gøre det her lidt senere?" Så eleven ligesom er involveret. (PIGE,12)*

5: Særregler kan hjælpe

- *Jeg kan ikke bare sådan gå ud af klassen i timen, men det ville jeg ønske, at jeg kunne. At jeg ligesom fik frirum til at gå ud, når det bliver for meget. Selvfølgelig skal jeg lige spørge, om jeg må, men det ville være dejligt, hvis jeg kunne det. (PIGE, 12 ÅR)*
- *Jeg havde det rigtig dårligt på et tidspunkt, hvor vi snakkede om børn, der havde mistet, og børn, der havde sygdom i hjemmet. Så fik jeg ikke lov til at gå udenfor af den her lærer. Jeg endte med bare at bryde sammen på mit bord, åbne døren og så løbe ud. (DRENG, 13 ÅR)*

6: Gaver og ritualer kan være problematiske

- *Det der med at rejse flaget på halv. Det ville jeg personligt ikke synes var særligt rart, for det ville være sådan lidt for meget, at de andre sådan skulle træde i det. Så synes jeg, det ville være rarere, hvis man laver et lille kort og skriver en personlig hilsen. (PIGE, 15)*
- *På min skole, der fik jeg et kort fra afdelingslederen. Det var et meget fint kort, hun havde skrevet, hvor hele min klasse havde skrevet under. Men min halvsøster i en anden klasse fik det samme kort, hvor der stod de samme ting, bare med hendes klasses navne. Så bliver det bare sådan lidt upersonligt. De havde også købt et hårbånd. Det var bare sådan lidt mærkeligt. (PIGE, 15)*

Hvordan hjælper vi sorgramte
børn?

Støt eleven og tal sammen

- Husk at sorg også kan begynde før et dødsfald
- Tag kontakt til elevens hjem
- Tag en samtale med eleven inden skolestart
- Præsenter eleven for dine ideer om hvordan tiden i skolen/institutionen kommer til at foregå og hør om der er forslag til ændringer
- Planlæg særregler sammen med barnet
- Sørg for at planlægge opfølgende møder
- Overvej om du er den rette til at være primær ansvarlig

Hvad nu hvis barnet ikke vil have hjælp?

- Overvej hvorfor?
- Giv tid
- Hold øje med faresignaler, såsom, at eleven:
  - isolerer sig fra sine klassekammerater
  - har mange sygedage
  - har vedvarende koncentrationsproblemer og stærke humørsvingninger
  - har voldsomme følelsesmæssige reaktioner gennem en længere periode

Nøglebudskab: Samarbejde er guld

- Se eleven som samarbejdspartner
- Husk på at ethvert sorgforløb er unikt og derfor kræver forskellige former for støtte
- Husk på, at sorgen ikke forsvinder
- Husk på, at det er menneskeligt at fejle

